

waarschijnlijk voor hem geen borg gesteld, omdat deze niet in het protocol voorkomt. Het bestuur heeft bevolen voortaan alle borgstellingen secretarieel te laten passeren. De Hoge Regering gaf de opdracht na te gaan voor wie er in die tijd koopbrieven zijn opgemaakt. Tenzij het met een kwitantie is te bewijzen dat de herengerechtigheid werd betaald, moet deze alsnog ingevorderd worden. De overtollige lasten van het hospitaal zijn afgeschaft, maar de zieken werden van al het nodige voorzien. De sterfte was aanzienlijk minder dan vorig jaar. [fol. 1476] De secretaris van de Raad van Justitie is ernstig vermaand de boedelrekeningen naar de Raad van Justitie te Batavia te zenden, opdat ze afgehandeld kunnen worden. De renten over het kapitaal van de wezen is binnengekomen op f 667 na, die, als ze wettig is, ten laste van Gerrit Aansorg zal komen. Vier vijfde van rsd 25.000 is, zoals verleden jaar bevolen, als hypotheek bij de meest behoeftige perkeniers uitgezet. Gezien het onheil dat zich heeft voltrokken, hoeft het gedurende vijf jaar niet te worden afgelost. Voor de renten zijn schikkingen getroffen, zoals hieronder uit de lijst van de uitgezette kapitalen van de Compagnie en de colleges blijkt. Het kapitaal van de Weeskamer is rsd 118.719,-, namelijk rsd 55.277,- aan kapitaal van pupillen en bejaarden tegen $4\frac{1}{2}$ % rente, de rekening van interest, diverse boedels die in de boeken van de kamer lopen zonder interest, en rsd 63.442,-, waarvan de renten niet noemenswaardig achterlopen. Het kapitaal van de diaconie is rsd 67.289, maar door de bouw van een nieuwe kerk zijn de kerkmiddelen aanzienlijk verminderd tot [fol. 1477] ca. rsd 4000,-. Omdat deze fondsen door onachtzaamheid voor rsd 1398 zijn benadeeld, doet het genoeg dat de gouverneur het beheer daarover op zich heeft genomen. Secunde Gerrit Aansorg zegt dat dit reeds is verantwoord, maar dit kan pas beoordeeld worden na het onderzoek van de boeken. Wegens slecht functioneren is ds. Wolter Hendrik Tenkinck naar Ambon overgeplaatst. Ds. Johannes Bernardus Grimmelijs is op Banda geplaatst in de hoop dat hij zich stichtelijker gedraagt en vlijtiger zal zijn om in het Maleis te preken. Wat de huishoudelijke zaken betreft beweerde het bestuur dat de verwaarlozing en wanorde in 1752 is begonnen. Gevraagd om uitleg schreef het op 5 juni 1763 dat 1752 een ongelukkige schrijffout is en dat er 1757 had moeten staan. Het zou, volgens het bestuur, wel zeer roekeloos zijn om de achteruitgang tijdens het bestuur van Reynier de Klerk te plaatsen, [fol. 1478] toen alles juist bloeide. Het bestuur excuseerde zich voor deze grove schrijffout. Het is hierom ernstig vermaand en aangeraden juist de regeringsvorm van De Klerk na te volgen. Toen werden de harten van de ingezetenen juist gewonnen en klachten van hen en vermaningen jegens hen voorkomen. Een heilzaam middel daarvoor is)

---dat de gemeente geen gebrek aan rijst heeft en dat er na mate van den voorraad op de basaar tegens 's Compagnies prijs verkogt werd. Dat wij om haar daartoe in staat te stellen en te houden, 's jaarlijx zoveel graanen zoude senden, als maar met mogelijkheyd konde geschieden. En dat, schoon zij door het verongelukken van 't schip d' Batavier waren gedestitueert gebleeven van U Wel Edele Hoogagtb. extract missive van den 24^e september 1761 over dat sujet roulleerende, en er in dese provincie geen tekenaren van de resolutie van den 29^e februarij 1759 te vinden waren, zijlieden nothans voorschreeven extract missive, thans weder overgaande, op de gevoeglijkste wijze soude moeten beantwoorden.

Fol. 1478r-v.

(Het doet plezier dat acht jonge matrozen, of hooplopers, bij de ambachtslieden zijn geplaatst, een weeskind bij de huistimmerlieden en dat drie anderen die daar al enige tijd naar genoeg hebben gediend, [fol. 1479] met de reglementaire soldij zijn aangenomen. Het is aanbevolen die kinderen verder aan te moedigen en niet minder om lijfeigenen ambachten te laten leren. Daar het op Banda moeilijk is om voor administraties borgen te stellen, is het goed dat het bestuur aan onderkoopman Adolf Bent heeft toegestaan om als borsteling zijn halve gage te geven. Daarop is hij als resident naar Oerien vertrokken. Het bestuur is aangespoord om, als er geen voldoende borg gesteld kan worden, hun administratie en het beheer van gelden geheel te vereffenen, voordat dienaren mogen vertrekken. De verdachte vaart van de Papua's en Gorammers en andere roofzuchtige volken neemt toe.